МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)



Міжнародна науково-практична конференція

АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ

Сучасний розвиток ветеринарної медицини

14 вересня 2026 року

Біла Церква
2026

УДК 636.09'06

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Скиба В.В., д-р с.-г. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Крауютієне І., д-р філософії.
Мамедова К.Х., д-р філософії.
Царенко Т.М., канд. вет. наук.
Козій Н.В., канд. вет. наук.
Василенко О.І., д-р філософії.
Мостипан О.В., відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.,** начальник редакційно-видавничого відділу.

Сучасний розвиток ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 14 вересня 2026 р. Білоцерківський НАУ. 108 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

2. Рошка Ф.Г., Краєвський А.Й., Захарченко В.А. Запліднюваність корів залежно від стану яєчників перед синхронізацією еструсу. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Ветеринарна медицина». 2016. Вип. 11 (39). С. 206–210.

3. Краєвський А.Й., Травецький М.О., Осмола В.В., Рошка Ф.Г. Причини анафродизії у високопродуктивних корів. *Вісник Сумського національного аграрного університету.* Серія: Ветеринарна медицина. 2016. Вип. 6. С. 208-213. URL:https://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsna_vet_2016_6_56.

4. Кацараба О.Д. Акушерська диспансеризація корів та методи корекції метаболічних процесів засобами превентивної терапії: автореф. дис. канд. вет. наук: 16.00.07. Львів. нац. ун-т вет. медицини та біотехнологій ім. С.З. Ґжицького. Львів, 2016. 20 с.

УДК 636.209:618.1:616-08

СЛУЧ О.В., здобувач
Білоцерківський національний аграрний університет

ЛІКУВАННЯ КОРІВ ЗА РІЗНОЇ ГІНЕКОЛОГІЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ

Встановлено, що поширеність гінекологічної патології у корів, у яких проводили дослідження досягала 26,9 %. Після проведеного лікування гінекологічно хворих корів впродовж 45-ти діб проявили стадію збудження статевого циклу та були осімінені усі корови з фолікулярною кістою і гіпотрофією яєчників та 91,3 % корів з хронічним метритом. Як результат, сумарно з 31-ї хворої корови стали тільними в зазначений період 18 корів, або 58 %.

Ключові слова: високопродуктивні корови, гінекологічна патологія, ефективність лікування.

SLUCH O.V., postgraduate student
Bila Tserkva National Agrarian University

TREATMENT OF COWS WITH DIFFERENT GYNECOLOGICAL PATHOLOGIES

It was established that the prevalence of gynecological pathology among the examined cows reached 26.9 %. Following treatment, within 45 days, all cows with follicular cysts and ovarian hypoplasia, as well as 91.3 % of cows with chronic metritis, exhibited estrus and were inseminated. As a result, 18 out of 31 diseased cows, or 58 %, became pregnant during this period.

Keywords: high-producing cows, gynecological pathology, treatment efficacy.

У системі заходів щодо збільшення виробництва тваринницької продукції на молочних фермах велике значення має інтенсифікація відтворення великої рогатої худоби. Оптимальний рівень його відтворення, що дозволяє отримувати максимум приплоду та молочної продуктивності, забезпечується нормальним функціонуванням органів статевої системи та інших органів та систем організму корів та телиць [1]. Однак, інтенсивна експлуатація маткового поголів'я значною мірою стримується через виникнення у корів різних хвороб органів розмноження запального та функціонального характеру, що призводять до порушення їх відтворювальної функції [2, с. 111]. Особливо гостро стоїть питання інтенсивного відтворення на фермах з високопродуктивним стадом. Численні літературні джерела [3, с. 262; 4, с. 146; 5, с. 978] вказують, що з генетично детермінованим високим лактопоезом, корови придбали знижену адаптативність гомеостазу, вразливий метаболічний статус, низьку імунну реактивність, ризик розвитку множинної та асоційованої патології. На тлі зниженого рівня здоров’я їх фертильність стає також нижчою за природний потенціал.

Найчастіше причинами неплідності є гінекологічна патологія, зокрема гіпофункція яєчників, персистенція жовтого тіла, кістоз яєчників, атонія матки, хронічний метрит [6]. Тому рання діагностика гінекологічних хвороб та застосування ефективних методів лікування дозволяють знизити розміри економічних збитків від втрати молока та репродуктивного потенціалу поголів’я корів на фермах.

Метою наших досліджень було визначити ефективність розроблених методів лікування корів з найбільш поширеною гінекологічною патологією.

Дослідження проводили на молочній фермі ТОВ Яблунівка-Агро Білоцерківського району Київської області на неплідних коровах голштинізованої української молочної чорно-

рябої породи, з продуктивністю 7800−10760 кг. Діагностику гінекологічних хвороб проводили із використанням пальпаторної транректальної оцінки морфо-функціонального стану внутрішніх статевих органів та ультразвукового їх сканування за допомогою приладу УЗД КХ5200.

Основною проблемою в організації репродукції молочного стада в дослідному господарстві є відсутність техніка штучного осіменіння. Це призвело до значної кількості неплідних корів та втрати рівномірного характеру осіменінь та родів. Проведена нами гінекологічна диспансеризація корів виявила, що у 41,5% корів діагностичних ознак гінекологічної патології не виявлено. Також у 31,6% корів, яких піддавали ГСССЗСЦ, діагностували вагітність. В інших самок була виявлена гінекологічна патологія. Зокрема, у 7,6 % корів виявили хронічне запалення матки та у 6,8% − атонію матки. Дисфункцію яєчників діагностували у 5,6%, а саме гіпофункцію – у 4,3%, а персистентне жовте тіло – у 1,3% тварин. Морфологічні порушення в тканинах гонад визначили у 4,6% (3,7% − кістоз, 0,9% − гіпотрофія). У 7-ми або 2,3% корів атрофічні зміни в матці та її шийці мали незворотній характер, що стало причиною їх вибраковки з репродуктивного стада.

Таким чином, загальна поширеність гінекологічної патології у корів, у яких проводили дослідження, була на відносно невисокому рівні – 26,9%. Залежно від гінекологічного діагнозу було застосовано різні методи лікування (табл. 1).

Таблиця 1 − **Схеми лікування корів з різними гінекологічними хворобами**

Діагноз	Метод лікування
Хронічний метрит	1-й день – Йодофоам аерозоль, внутрішньоматково; Інтровіт, 15 мл, внутрішньом'язово;Естрофан, 2 мл, внутрішньом'язово; 7-й день – Йодофоам аерозоль, внутрішньоматково; 11-й день − Естрофан, 2 мл, внутрішньом'язово.
Фолікулярна кіста	1-й день – Сурфагон, 5 мл, внтутрішньом'язово; Інтровіт, 15 мл, внутрішньом'язово; 2-й день – Сурфагон, 5 мл, внтутрішньом'язово; 3-й день – Сурфагон, 5 мл, внтутрішньом'язово.
Гіпотрофія яєчників	1-й день – Інтровіт, 15 мл, внутрішньом'язово; 1-й, 2-й, 3-й, 4-й, 5-й дні АСД фракція 2 біостимулятор, 15 мл в 1 л води, перорально в суміші з комбікормом під час ранкового годування; 9-й, 10-й, 11-й, 12-й, 13-й дні АСД фракція 2 біостимулятор, 15 мл в 1 л води, перорально в суміші з комбікормом під час ранкового годування; 13-й день Сурфагон, 10 мл, внтутрішньом'язово.

Ефективність лікування корів з хронічним метритом, фолікулярною кістою та гіпотрофією яєчників визначали за терміном відновлення статевого циклу та заплідненістю після першого осіменіння (табл. 2).

Таблиця 2 − **Ефективність методів лікування корів за різної гінекологічної патології**

Корови з гінекологічною патологією, гол	Проявили стадію збудження статевого циклу впродовж діб								Заплідненість	Стали тільними	
	до 15-го		15−30		31−45		всього				
	n	%	n	%	n	%	n	%	%	n	%
Хронічним метритом, 23	5	21,7	12	52,2	4	17,4	21	91,3	61,9	13	56,5
Фолікулярною кістою, 6 гол.	1	16,7	4	66,6	1	16,7	6	100	50,0	3	50,0
Гіпотрофією яєчників, 3 гол.	−	0	1	33,3	2	66,7	3	100	66,7	2	66,7

За отриманими результатами лікування корів з хронічним метритом зумовило відновлення статевої циклічності за 45-ти денний термін у 91,3 % самок, заплідненість на рівні 61,9 % та тільність 56,5 % корів. Серед корів з фолікулярною кістою яєчників після лікування усі самки проявили повноцінну стадію збудження, і за заплідненості 50 %, половина самок з ураженими монадами стали вагітними. За гіпотрофії яєчників ефективність

терапії за відновленням статевої циклічності досягала 100 %, а за результативністю першого осіменіння та кількістю вагітних корів – 66,7 %.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лотоцький В. Без репродукції – не має продукції [електронний ресурс] / В. Лотоцький. 2023. URL:https://avm-ua.org/uk/post/bez-reprodukcii-ne-mae-produkcii.
2. Lucy, M. C., & Pohler, K. G. (2025). North American perspectives for cattle production and reproduction for the next 20 years. Theriogenology, 232, 109–116. DOI:10.1016/j.theriogenology.2024.11.006.
3. Jeong, J. K., Kang, H. G., & Kim, I. H. (2018). Associations of puerperal metritis with serum metabolites, uterine health, milk yield, and reproductive performance in dairy cows. Journal of veterinary clinics, 35 (6), 258-265. DOI:10.17555/jvc.2018.12.35.6.258.
4. Fedorenko, S. Y., & Kuraksina, L. A. (2021). Metritis in cows as a reason for the decrease of their reproductive ability (review article). Veterinary Science, Technologies of Animal Husbandry and Nature Management, 7, 146-149, Doi:10.31890/vttp.2021.07.22.
5. Dairy cow reproduction under the influence of heat stress / A. Sammad et al. Journal of Animal Physiology and Animal Nutrition. 2019. Vol. 104, no. 4. P. 978– 986. DOI:10.1111/jpn.13257.
6. Abraham F. (2017) An Overview on Functional Causes of Infertility in Cows. JFIV Reprod Med Genet 5: 203. doi:10.4172/2375-4508.1000203.

УДК 636.409:618.19-002:616-08

ВЛАСЕНКО С.А., д-р вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

СПРИЯЮЧІ ФАКТОРИ РОЗВИТКУ СИНДРОМУ ММА У СВИНОМАТОК

Встановили, що найвищий ризик розвитку гострого післяродового метриту мають свиноматки після третього і четвертого опоросу, а синдрому ММА − після перших та п’ятих родів. Первинна слабкість перейм і потуг під час родів підвищує ймовірність розвитку у свиноматок в післяродовий період синдрому ММА в 3,7 раза.

Ключові слова: свиноматки, післяродовий метрит, синдром метрит−мастит−агалактія, кратність опоросів, первинна слабкість перейм і потугів.

VLASENKO S.A., doctor of veterinary sciences
Bila Tserkva National Agrarian University

PREDISPOSING FACTORS FOR THE DEVELOPMENT OF MMA SYNDROME IN SOWS

It was established that sows after the third and fourth farrowings have the highest risk of developing acute postpartum metritis, whereas the highest risk of MMA syndrome occurs after the first and fifth farrowings. Primary weakness of uterine contractions and straining during parturition increases the likelihood of MMA syndrome development in sows during the postpartum period by 3.7 times.

Keywords: sows, postpartum metritis, metritis–mastitis–agalactia syndrome, number of farrowings, primary weakness of uterine contractions and straining.

На сьогодні післяродові захворювання запального ґенезу залишаються актуальними проблемами у свинарських підприємствах. Нерідко, на тлі післяродового запалення матки у свиноматок, виникає синдром метрит−мастит−агалактія (ММА). У більшості випадків ММА може бути спорадичним обмежуватися кількома тваринами, але середня захворюваність становить приблизно 10−15%. Водночас, за повідомленнями ряду дослідників [1, с. 1; 2, с. 1], захворюваність свиноматок гострим метритом та синдромом може досягати 37,6−70,6%. Зазначена патології є причиною загибелі поросят, а також стає причиною порушення відтворної функції та втрати фертильності у свиноматок, що призводить до передчасного їх вибуття із репродуктивного стада. У механізмі їх розвитку ключову роль відіграють грамнегативні бактерії та ендотоксини, які вони виділяють. В кишківнику свиноматок завжди має місце дисконфлікт бактерій групи *E.Coli* та лактобактерій. В умовах стресу та болю при опоросі знижується резистентність організму. А якщо додати до цього неправильні